

Cravan vs. Cravan

Cravan vs. Cravan, Isaki Lacuesta, 2002

Documental que recorre la vida d'Arthur Cravan, poeta-boxejador nebot
 d'Òscar Wilde

Entre el documental i la ficció

El 1918, el poeta i boxejador Arthur Crava desapareix al golf de Mèxic sense deixar rastre. Ara, el cineasta francès Frank Nicotra, també poeta i exboxejador, inicia una investigació sobre aquest personatge que el portarà des de Suïssa fins a Mèxic, tot passant per París, Londres i Barcelona, on Cravan va disputar un legendari combat contra el campió del món de pesos pesats Jack Johnson a la plaça Monumental.

Isaki Lacuesta (Girona, 1975) és autor del fals curtmetratge documental *Caras vs. Caras* (2000), avantprojecte de l'actual pel·lícula. Per la seva òpera prima, Lacuesta s'ha inspirat en un personatge real, Arthur Cravan, però de vida tan novel·lesca que sembla fictici. Per narrar el trajecte vital d'algú tan poc convencional i tan ple d'enigmes, l'autor juga amb recreacions de ficció, recuperació de fotografies i metratge original de principis de segle i entrevistes amb gent que coneix bé el personatge, com la historiadora i crítica d'art, Maria Lluïsa Borràs, el pintor Eduardo Arroyo, el poeta Enric Casassas o el mateix nét i biògraf de Wilde, Merlin Holland.

Una vida que imita l'art

Arthur Cravan (nascut Fabian Avenarius Lloyd el 1887 a Suïssa) era el fill del germà de Constance, casada amb Òscar Wilde. Quan el poeta és empresonat l'any 1895, Constance es refugia amb els seus dos fills a Suïssa a casa d'Otho Holland Lloyd, el seu germà, (ja separat de la seva dona des del naixement de Fabian) qui obligarà a ella i als fills a renunciar al nom de Wilde, nom que serà impronunciable a partir de llavors en el sí de la família. Destrossada per tot l'escàndol familiar, Constance mor el 1898 i Wilde dos anys més tard a París.

Fabian creixerà sentint l'abandonament del pare i desconeixent la connexió familiar amb el poeta. La casualitat farà, però, que el 1904 conegui el seu cosí Vyvyan Holland (d'autèntic cognom Wilde). La descoberta de la identitat del seu oncle suposarà per ell una autèntica revelació. Fabian devora totes les seves obres i queda profundament impressionat per ell, però més pel Wilde poeta i dandy que pel Wilde escriptor. A partir d'ara Wilde esdevindrà per ell model i referència de tots els seus actes.

En resposta al rebuig que la seva família ha fet de Wilde, Fabian es canviarà el nom i esdevindrà Arthur Cravan (Arthur en homenatge al poeta Rimbaud i Cravan, per la seva estimada Renée, originària

d'aquest poble). Arthur afegirà també com a carta de presentació al seu nom «nebot d'Òscar Wilde».

Resumir a partir d'aquí la vida i miracles d'en Cravan resulta força difícil ja que els seus 31 anys de vida sembla que els va aprofitar prou bé. Cravan va ser un personatge polifacètic que es va reinventar contínuament. El neguit de viatjar, unit al desig d'escapar de la guerra, el va fer anar per mig món, el gust per la provocació el va convertir en editor de la seva pròpia revista (*Maintenant*), de la qual ell era autor de gairebé tots els articles, signats amb pseudònims diferents, i que utilitzava per fer sorna d'artistes i intel·lectuals de l'època (el mateix Gide no va poder escapar de la seves burles). Va estar al mig de totes les avantguardes, va escriure poemes en lloança de la modernitat i es va dedicar a la boxa. La seva afició als baixos fons li va portar més d'un disgust, que el nostre home no es va prendre gaire seriosament. Si potser no va reeixir en tot allò que va fer es podria dir, si més no, que va viure intensament i va convertir la seva vida en creació artística.

Joc de miralls

Cravan, que no coneixerà mai en persona Òscar Wilde, troba en aquest oncle idealitzat per una banda un pare espiritual (ja que el seu pare natural el va abandonar i mai es preocuparà d'ell) amb el qual fins

i tot arribarà a imaginar converses i, per l'altra, Wilde esdevé el seu *alter ego* somniat i, com a tal, la descripció que farà del poeta irlandès com a esteta, provocador i vividor de físic corpulent serà creada a la seva pròpia imatge i semblança: (Cravan media 2 metres i podia pesar fins a 120 kg). Merlin Holland va resumir molt bé en el festival de Sitges 2002, on es va presentar el llargmetratge, aquest emmirallament de Cravan en el seu oncle: «Si Wilde tenia una reputació que el va convertir en una llegenda, Arthur Cravan es va construir una llegenda per fer-se una reputació».

Més tard, Jack Johnson, un altre físic voluminós, servirà de mirall per en Cravan boxejador. Jack Johnson va fer seva també la màxima del *carpe diem*, i va viure el dia a dia sense pensar massa en

l'endemà, va tocar el cel de la fama (va ser campió del món de pesos pesats) i el seu descens a l'infern de l'escàndol i l'exili va ser conseqüència de la seva vida dissipada. També, com Cravan, va treballar en les feines més diverses. Aventurer i vividor, va ser expulsat dels Estats Units per un escàndol sexual. I vet aquí que aquests dos apàtrides es troben el 1916 a Barcelona per disputar un combat, que resulta en farsa, ja que si Jackson està en baixa forma, Cravan encara hi està més.

Isaki Lacuesta conscient de les oportunitats que el cinema ofereix amb aquest joc de miralls, ens obsequia encara amb un altre. El narrador de les peripècies de Cravan resulta que és el cineasta, poeta i exboxejador Frank Nicotra que, a manera de modern Sherlock Holmes, anirà resseguint l'odissea d'aquest peculiar Ulisses i arrodonint aquest joc de miralls de posada en escena tan fascinant com ambigua.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Isaki Lacuesta
Guió: Isaki Lacuesta
Producció: Paco Poch, Xavier Atance
Fotografia: Gerardo Gomerzano
Música: Víctor Nubla
Cançons originals: Pascal Comelade
Muntatge: Domi Parra
Nacionalitat: Espanya
Any: 2002
Durada: 99 minuts

Equip artístic

Frank Nicotra
Eduardo Arroyo
Maria Lluïsa Borràs
Enric Casassas
Marcel Fleiss
Merlin Holland

Filmografia

2002

Cravan vs Cravan

2000

Caras vs Caras (curtmetratge)